

TRANSFORMACJA STRUKTUR OPERACJI PSYCHOLOGICZNYCH STANÓW ZJEDNOCZONYCH SPOWODOWANA NOWYMI ZAGROŻENIAMI BEZPIECZEŃSTWA MIĘDZYNARODOWEGO

Gabriel Nowacki

Wojskowa Akademia Techniczna

Streszczenie. Dostosowanie systemu bezpieczeństwa państwa do nowych form i środków zagrożeń, powodowane terroryzmem i możliwościami prowadzenia działań hybrydowych przez wrogie podmioty, wpływa na ewolucję strategii bezpieczeństwa, co stwierdza autor w odniesieniu do strategii bezpieczeństwa USA, zwracając uwagę na transformację instytucji bezpieczeństwa tego kraju oraz szczególnie na strukturę operacji psychologicznych. W artykule poddana analizie zostaje najnowsza strategia bezpieczeństwa Stanów Zjednoczonych z roku 2015. Opisane zostają najważniejsze kategorie operacji psychologicznych i powiązane z nimi działania praktyczne oraz usytuowanie w nowych ramach organizacyjnych. Jak zostaje potwierdzone przez autora, działania psychologiczne, zarówno sił militarnych, jak i innych sił bezpieczeństwa państwa, stały się dla USA trwałym elementem walki z zagrożeniami dla swojego bezpieczeństwa w zmieniającej się sferze relacji globalnych.

Słowa kluczowe: strategia bezpieczeństwa, strategia bezpieczeństwa USA, operacje psychologiczne, struktura operacji psychologicznych USA, służby bezpieczeństwa.

Wprowadzenie

Nowa sytuacja geopolityczna na świecie oraz postęp naukowo-techniczny powodują, że zmieniają się formy i środki zagrożeń.

Aktualnie duże niebezpieczeństwo dla systemu międzynarodowego stwarza zorganizowany terroryzm międzynarodowy, niemniej jednak stopień zagrożenia dla poszczególnych państw jest różny.

Zamach terrorystyczny z 11 września 2001 roku spowodował, że USA opracowały nową strategię bezpieczeństwa narodowego (SBN), która 17 września 2002 roku przeszła do historii pod nazwą doktryny Busha¹.

Treścią tego dokumentu stała się walka z terroryzmem, a głównym zagrożeniem – trudny do zidentyfikowania przeciwnik korzystający z tajnego lub bezpośredniego wsparcia niektórych państw. W strategii w tym zakresie znalazły odzwierciedlenie takie problemy jak:

- umacnianie sojuszy dla pokonania terroryzmu globalnego i zapobiegania atakom na USA,
- współpraca z innymi państwami na rzecz wygaszania konfliktów lokalnych,

¹ The National Security Strategy of the United States of America, September 2002.

- zapobieganie zagrożeniom CBRN,
- transformacja amerykańskich instytucji bezpieczeństwa narodowego, aby sprostały wyzwaniom i szansom XXI wieku.

16 marca 2006 roku została opublikowana kolejna strategia bezpieczeństwa narodowego, która nie miała już tak przełomowego znaczenia². Wśród zagrożeń w dalszym ciągu przywiązywano dużą wagę do terroryzmu, konfliktów lokalnych oraz proliferacji broni masowego rażenia.

27 maja 2010 roku został wydany nowy dokument – strategia bezpieczeństwa narodowego Baracka Obamy³. Dotyczył przede wszystkim celów i charakteru amerykańskiej polityki zagranicznej, zawierał wiele tematów, zagadnień, priorytetów, odniesień do metod i środków działania na arenie międzynarodowej, problemów i wyzwań stojących przed USA.

W nowej strategii za głównego przeciwnika USA uznano Al-Kaidę, a ściślej specyficzną siatkę terrorystyczną tej organizacji, która działa z myślą o ataku na USA, uwzględniając ich sojuszników i partnerów.

Strategia Obamy miała także na celu przeprowadzenie reform struktur sił zbrojnych, aby stały się one mniejsze liczebnie, ale bardziej sprawne, elastyczne i zaawansowane technologicznie, tak aby sprostać realizacji zadań związanych z nowymi zagrożeniami.

W nowej strategii z 2015 roku⁴ wśród najważniejszych zagrożeń wymieniono: terroryzm (szczególnie ze strony Państwa Islamskiego – IS), cyberprzestępczość, wpływy Rosji oraz zagrożenie wirusem ebola. W nowym dokumencie zwraca się uwagę na konieczność lepszego zabezpieczenia przed terroryzmem, poprawy zabezpieczeń sieci komputerowych, wzmocnienia lotnictwa, w tym rozbudowy nowoczesnych samolotów bezzałogowych, ponadto kładzie się nacisk na współpracę międzynarodową. Brane jest także pod uwagę zagrożenie ze strony rodzimych potencjalnych terrorystów oraz wzmocnienie lokalnych sił policyjnych.

Nowe zagrożenia spowodowały ewolucję strategii bezpieczeństwa USA, tym samym transformację niektórych instytucji bezpieczeństwa, sił specjalnych, w tym struktur operacji psychologicznych USA.

Cele operacji psychologicznych USA

Operacje psychologiczne stanowią istotny element strategii bezpieczeństwa narodowego Stanów Zjednoczonych, obejmują szeroki zakres przedsięwzięć, od pozornie neutralnego propagowania amerykańskiego trybu życia w środkach masowego przekazu, aż do bezwzględnych metod walki psychologicznej stosowanych w celu

² The National Security Strategy of the United States of America, March 2006.

³ National Security Strategy, May 2010.

⁴ National Security Strategy, February 2015.

osłabienia morale wojsk i ludności przeciwnika. Przedsięwzięcia te, zależnie od ich charakteru i sytuacji, w jakiej je podejmowano, określano jako akcje psychologiczne, działania propagandowe, walkę psychologiczną czy operacje psychologiczne⁵.

Elementy operacji psychologicznych USA stanowią część składową wojsk specjalnego przeznaczenia i tym samym ich szkolenie oraz sposób użycia rozpatrywane są przy ogólniejszych rozważaniach na temat operacji specjalnych. Niemożliwe jest analizowanie i przedstawianie problematyki celów, zadań i metod operacji psychologicznych bez powiązania z operacjami specjalnymi.

Zasadniczymi dokumentami normatywnymi, w których określa się cele, zadania, procedury, formy i metody prowadzenia operacji psychologicznych w USA, są: *Doktryna połączonych operacji Wojskowego Wsparcia Informacyjnego*, JP 3-13-2 z 2010 roku, *Doktryna połączonych operacji psychologicznych*, JP-3-53 z 2003 roku, *Regulamin polowy operacji psychologicznych*, FM3-05.30 z 2005 roku, *Regulamin polowy dotyczący operacji psychologicznych*, FM-33-1-1 (1994). Ponadto w przypadku działań połączonych NATO stosowany jest dokument *Allied Joint Doctrine for Psychological Operations*, AJP-3.10.1(A) z 2007 roku.

Według koncepcji amerykańskiej „operacje psychologiczne” (Psychological Operations – PSYOP) to wszelkie planowane oddziaływanie propagandowe w stosunku do wojsk przeciwnika i jego ludności cywilnej, w celu wytworzenia wśród odbiorców emocji, opinii i postaw sprzyjających osiągnięciu celów politycznych, wojskowych czy ekonomicznych. Są one „środkiem oddziaływania, jakim dysponuje nie tylko armia, ale także całe państwo”⁶.

Głównym celem operacji psychologicznych jest wywołanie lub utrwalenie u audytorium (żołnierzy i ludności) przeciwnika, państwa sojuszniczego lub neutralnego zachowań sprzyjających realizacji celów politycznych USA w czasie pokojowym, a w okresie konfliktu zbrojnego ułatwiających wykonanie zadań bojowych⁷.

Podstawowym przeznaczeniem jednostek operacji psychologicznych jest wspieranie niekonwencjonalnymi metodami i środkami oddziałów i związków operacyjno-taktycznych w walce zbrojnej. Struktury operacji psychologicznych swoje cele realizują poprzez:

- ocenę wpływu prowadzonych operacji psychologicznych na sferę psychiczną uczestników konfliktu,

⁵ G. Nowacki, *Działania psychologiczne w działaniach sojusznicznych*, AON, Warszawa, 2003; G. Nowacki, *Organizacja i prowadzenie działań psychologicznych w wybranych państwach*, Wyd. A. Marszałek, Toruń, 2004; G. Nowacki, *Rola, miejsce i zadania działań psychologicznych w operacjach informacyjnych*, AON, Warszawa 2004.

⁶ B. Wiltmayer, *Oddziaływanie psychologiczne na współczesnym polu walki*, „Army” nr 6, Nowy Jork 1983, s. 14.

⁷ *Doktryna połączonych działań psychologicznych*, JP-3-53, Waszyngton 1996, s. 1-1.

- doradzanie w zakresie oddziaływania psychologicznego dowódcy wojskowemu lub dowódcy operacji połączonych odpowiedzialnemu za prowadzenie danej operacji,
- planowanie, organizowanie i realizowanie akcji psychologicznych, które wspierają operacje pokojowe, kryzysowe oraz militarne,
- przeciwdziałanie propagandzie przeciwnika⁸.

Jednostki operacji psychologicznych USA prowadzą akcje propagandowe w celu wsparcia operacji pokojowych, zarządzania kryzysowego oraz militarnych USA⁹. Do zasadniczych zadań tych jednostek należy:

- wypracowanie doktryny, taktyki i technik prowadzenia operacji psychologicznych,
- organizowanie jednostek regularnych oraz rezerwy dla realizacji planów działań psychologicznych prowadzonych przez siły lądowe oraz inne rodzaje wojsk i służb,
- prowadzenie działań i opracowywanie programów zwiększających możliwości sił lądowych w zakresie operacji psychologicznych,
- dostarczanie wykwalifikowanych kadr w zakresie prowadzenia akcji psychologicznych do misji łącznikowych i ośrodków szkolenia,
- gotowość do prowadzenia tych działań celem wspierania i współdziałania z innymi rodzajami wojsk i służb oraz instytucjami rządowymi USA,
- dostarczanie sprzętu i kadr posiadających kwalifikacje językowe celem szkolenia i udzielenia pomocy krajom sojusznicy w zakresie rozwijania ich własnych sił i środków działań psychologicznych, a także udzielania pomocy w operacjach psychologicznych prowadzonych przez władze kraju, na terytorium którego znajdują się aktualnie wojska USA,
- dostarczanie i zbieranie danych rozpoznawczych (wywiadowczych) niezbędnych w operacjach psychologicznych,
- utrzymywanie i przekazywanie materiałów i sprzętu niezbędnych w działaniach psychologicznych oraz gotowość do udzielania logistycznego wsparcia instytucjom rządowym Stanów Zjednoczonych, a także krajom sojusznicy,
- prowadzenie szkolenia dla żołnierzy wszystkich rodzajów wojsk i służb sił zbrojnych Stanów Zjednoczonych oraz dla żołnierzy krajów sojusznicy,
- inicjowanie badań naukowych i opracowywanie programów rozwoju dalszych możliwości sił lądowych w zakresie operacji psychologicznych.

Operacje psychologiczne są ważnym składnikiem szerokiego wachlarza akcji politycznych, militarnych, ekonomicznych i ideologicznych prowadzonych przez

⁸ A. Podkowski, *Siły, środki i możliwości oddziaływania psychologicznego armii amerykańskiej podczas konfliktu zbrojnego*, AON, Warszawa 1998, s. 31-32.

⁹ *Psychological Operations, FM-33-1*, Washington 1986.

wszystkie departamenty w celu kształtowania opinii, uczuć, postaw i zachowań przeciwnika. Operacje psychologiczne prowadzi się w sposób ofensywny, przedstawiając politykę Stanów Zjednoczonych za granicą w pożądanym świetle. Wszystkie departamenty USA, a w szczególności siły specjalne, wywierają wpływ na uczucia, postawy i zachowania się potencjalnego przeciwnika i wrogo nastawionej ludności cywilnej. Działania psychologiczne mają dominujący wpływ na operacje bojowe.

Kategorie operacji psychologicznych

W zakresie odpowiedzialności władz państwowych Stanów Zjednoczonych, państw sojuszniczych NATO i dowódców wszystkich szczebli wyszczególniono trzy kategorie:

- strategiczne operacje psychologiczne,
- operacje psychologiczne zarządzania kryzysowego,
- operacje psychologiczne pola walki.



Rys. 1. Kategorie operacji psychologicznych

Źródło: opracowanie własne na podstawie: *Allied Joint Doctrine for Psychological Operations*, AJP-3.10.1(A), October 2007

Strategiczne operacje psychologiczne – SOP (ang. SPO – *Strategic Psychological Operations*) – definiowane są jako zespół planowych przedsięwzięć realizowanych podczas pokoju, kryzysu i wojny, których głównym celem jest pozyskanie poparcia i współpracy przyjaźnie nastawionych oraz neutralnych krajów oraz w znacznym

stopniu zredukowanie woli i możliwości prowadzenia działań zbrojnych przez wroga lub potencjalnie wroga państwa¹⁰.

Cele oddziaływania psychologicznego w ramach SOP są z reguły długoterminowe i politycznie neutralne, zakładają one podważenie gotowości do rozpoczęcia konfliktu zbrojnego przez przeciwnika lub potencjalnego przeciwnika, jego woli do prowadzenia walki, a przez to obniżenie możliwości prowadzenia walki zbrojnej z jednoczesnym pozyskiwaniem poparcia i współpracy społeczeństw państw przyjaznych i neutralnych.

Prowadzenie strategicznych operacji psychologicznych pozostaje w sferze odpowiedzialności narodowej, rządowej.

Rada Północnoatlantycka może prowadzić forum w celu koordynacji SOP prowadzonych przez państwa członkowskie NATO. Jeśli dowódca strategiczny NATO podejmie decyzję o prowadzeniu SOP, należy skierować zapotrzebowanie na te operacje do Rady Północnoatlantyckiej za pośrednictwem Komitetu Wojskowego.

Strategiczne operacje psychologiczne prowadzone są w głównej mierze przez agencje rządowe, a także jednostki operacji psychologicznych podlegających dowódcy danego TDW lub Dowódcy PSZ NATO. Wytyczne do prowadzenia operacji psychologicznych mogą być opracowane na kontynencie amerykańskim. Realizacja tych wytycznych i kierowanie może odbywać się z kontynentu bądź z obszaru administracyjnego teatru działań wojennych (TDW).

Planiści, operatorzy oraz personel zbierający dane do operacji psychologicznych muszą mieć dostęp do wszystkich danych rozpoznawczych i wywiadowczych, które mają związek z ich zadaniem i obszarem działań bojowych. W tym celu tworzy się odpowiednie sieci łączności, aby zapewnić stały dopływ niezbędnych danych ze szczebla państwowego do dowództwa teatru działań wojennych i jednostek działań psychologicznych. Napływ danych musi być stały i rzeczowy.

Strategiczne operacje psychologiczne prowadzi się głównie poprzez audycje radiowe i telewizyjne. Obecny zasięg stacji nadawczych (radiowych i telewizyjnych) wymaga, aby stacje te znajdowały się blisko celów. Gdyby okazało się to niemożliwe, nadajniki zrzucałyby się na spadochronach, a stacje radiowo-telewizyjne rozmieszczane są na morzu – na sprzęcie pływającym.

Celem prowadzenia strategicznych operacji psychologicznych jest:

- powstrzymanie przeciwnika od podejmowania działań bojowych lub włączenia się do już istniejących konfliktów,
- wywołanie u przeciwnika przeświadczenia o bezskuteczności prowadzenia przez niego działań bojowych,

¹⁰ Opracowanie własne na podstawie: *Allied Joint Doctrine for Psychological Operations*, AJP-3.10.1(A), October 2007.

- wywołanie niepokoju wśród ludności cywilnej oraz stosowanie presji natury gospodarczej i politycznej, skłaniającej przeciwnika do prowadzenia lub zaniechania działań bojowych,
- wywołanie sprzeczności pomiędzy rywalizującymi ośrodkami władzy przeciwnika.

W wyniku realizacji tych celów personelowi operacji psychologicznych stawiane są następujące zadania:

- wyjaśnienie narodom sojusznicznym oraz sprzymierzonym założeń polityki amerykańskiej,
- umacnianie woli walki,
- popieranie ruchu oporu oraz zdobywanie poparcia na terenach wyzwolonych,
- umacnianie prestiżu przywódców krajów zaprzyjaźnionych, osłabianie prestiżu przywódców przeciwnika,
- wywieranie wpływu na strategię i politykę przeciwnika, wykorzystywanie jego słabości,
- zakłócenie systemów kontroli i łączności,
- podkreślanie braku tolerancji rasowej i religijnej w kraju przeciwnika,
- podtrzymywanie ekonomicznych i innych sankcji wymierzonych przeciwko siłom zbrojnym i ludności cywilnej,
- rozbijanie jedności politycznej przeciwnika, popieranie sił opozycyjnych,
- podważenie zaufania społeczeństwa do jego przywódców i prowadzonej polityki,
- powodowanie antagonizmów wśród poszczególnych warstw społecznych na tle religijnym, etnicznym, politycznym, ekonomicznym,
- wspieranie działań bojowych na pozostałych szczeblach.

Operacje psychologiczne zarządzania kryzysowego – OPZK (ang. *CRPO – Crisis Response Psychological Operations*) – to zespół planowych przedsięwzięć prowadzonych w ramach operacji zarządzania kryzysowego, mających na celu kreowanie atmosfery poparcia dla tego typu operacji.

Ich zamierzeniem jest wywołanie zachowań umożliwiających współpracę pomiędzy skonfliktowanymi stronami oraz ludnością cywilną, przebywającymi na obszarze prowadzonej operacji (JOA – Joint Operations Area), w celu osiągnięcia celów misji i ochrony psychologicznej własnych sił.

Celem OPZK jest zapewnienie osłony siłom zbrojnym zaangażowanym w proces rozwiązywania sytuacji kryzysowych, po to aby ułatwić im osiągnięcie wyznaczonych celów operacji.

OPZP prowadzone są na szczeblu operacyjnym i taktycznym, a ich głównym zadaniem jest pomaganie w wykonaniu misji przez siły zbrojne.

OPZP są zaplanowane i prowadzone jako integralna część operacji zarządzania kryzysowego i w pełnej harmonii z celami operacyjnymi.

Muszą być ściśle powiązane, a jednocześnie nie pozostawać w sprzeczności z informowaniem opinii publicznej, CIMIC i pozostałymi aspektami operacji.

OPZK skierowane są na strony zwalczające się w trakcie trwania konfliktu oraz ludność cywilną przebywającą na terenie prowadzenia operacji.

Operacje psychologiczne pola walki – OPPW (ang. *CPO – Combat Psychological Operations*) – to zespół planowych przedsięwzięć prowadzonych w ramach integralnej operacji zbrojnej zmierzających do wywarcia wpływu na postawy i zachowania wojsk oraz ludności cywilnej (pozostającej pod kontrolą przeciwnika) na obszarze działań wojennych, w celu ułatwienia osiągnięcia zakładanych celów operacji.

Celem OPPW jest ograniczenie zdolności bojowej wojsk przeciwnika do wykonania postawionych przed nim zadań poprzez obniżenie morale ich dowódców i wojsk oraz aprobaty ludności cywilnej do wspierania prowadzonych przez te wojska operacji zbrojnych.

OPZK są zaplanowane i realizowane w ramach integralnej części operacji zbrojnej i w pełnej harmonii z celami strategicznymi.

Muszą być ściśle powiązane, a jednocześnie nie pozostawać w sprzeczności z informowaniem opinii publicznej, CIMIC i pozostałymi aspektami operacji.

Operacje psychologiczne pola walki (operacyjne i taktyczne) są ukierunkowane na jednostki przeciwnika i jego ludność cywilną znajdującą się w obszarach możliwego oddziaływania danego dowódcy. Apele propagandowe są tutaj bardziej bezpośrednie niż w działaniach strategicznych. Stanowią integralną i skoordynowaną część całego planu prowadzenia walki. Operacje psychologiczne na tym szczeblu zmierzają do zapobieżenia mieszania się ludności cywilnej do działań wojennych, wykorzystania indywidualnej wrażliwości i osłabienia woli walki wojsk przeciwnika.

Na szczeblach operacyjnych i taktycznych plany walki psychologicznej są integralną częścią planów operacji. W związku z tym poszczególne zadania dołączone są do konkretnych etapów walki związków operacyjnych czy też taktycznych. Głównym zadaniem realizowanym w ramach działań psychologicznych pola walki jest wsparcie jednostek bojowych podczas przemarszu do rejonu działań bojowych w czasie prowadzenia działań zaczepnych, obronnych oraz innych.

Celem operacji psychologicznych pola walki jest:

- obniżenie morale przeciwnika i jego sprawności bojowej,
- nakłanianie przeciwnika do złożenia broni,
- zwiększanie efektywności oddziaływania pododdziałów bojowych,
- wprowadzanie przeciwnika w błąd co do prowadzenia działań bojowych,
- wsparcie dla strategicznych operacji psychologicznych poprzez dostarczenie większej ilości aktualnych danych o słabych punktach w ugrupowaniu przeciwnika,
- przekazywanie danych i wytycznych do jednostek zaprzyjaźnionych operujących na obszarze działań bojowych przeciwnika,

- udzielanie specjalnego i bezpośredniego wsparcia dowódcom taktycznym,
- przeciwdziałanie propagandzie przeciwnika i utrzymywanie inicjatywy w działalności psychologicznej,
- kształtowanie dobrej opinii o siłach zbrojnych Stanów Zjednoczonych wśród ludności cywilnej,
- udzielanie pomocy w ochronie rejonów tyłowych,
- udzielanie pomocy w prowadzeniu działań skrytych i mylących.

Z powyższego wynika, że operacje psychologiczne w armii amerykańskiej są traktowane dość szeroko, począwszy od szczebla państwowego, poprzez wsparcie działań ściśle bojowych, aż do współpracy z ludnością cywilną. Aby jednak osiągnęły one zamierzony efekt, potrzebna jest współpraca z pozostałymi rodzajami sił zbrojnych oraz kooperacja z agencjami poszczególnych departamentów. Będzie to realizowane zwłaszcza na najwyższym szczeblu, czyli strategicznym. Treścią zaś tejże współpracy będzie wymiana danych pomiędzy formacjami wojskowymi i agencjami rządowymi w zakresie polityki, gospodarki, obszaru prowadzonych działań oraz nastrojów społecznych panujących zarówno wśród wojsk przeciwnika, jego ludności cywilnej, jak i wojsk własnych.

Kierowanie strukturami operacji psychologicznych USA

Operacje psychologiczne są ważnym składnikiem szerokiego wachlarza misji politycznych, militarnych, ekonomicznych i ideologicznych prowadzonych przez wszystkie departamenty USA w celu kształtowania opinii, uczuć, postaw i zachowań przeciwnika.

Operacje psychologiczne prowadzi się w sposób ofensywny, przedstawiając politykę USA za granicą w pożądanym świetle.

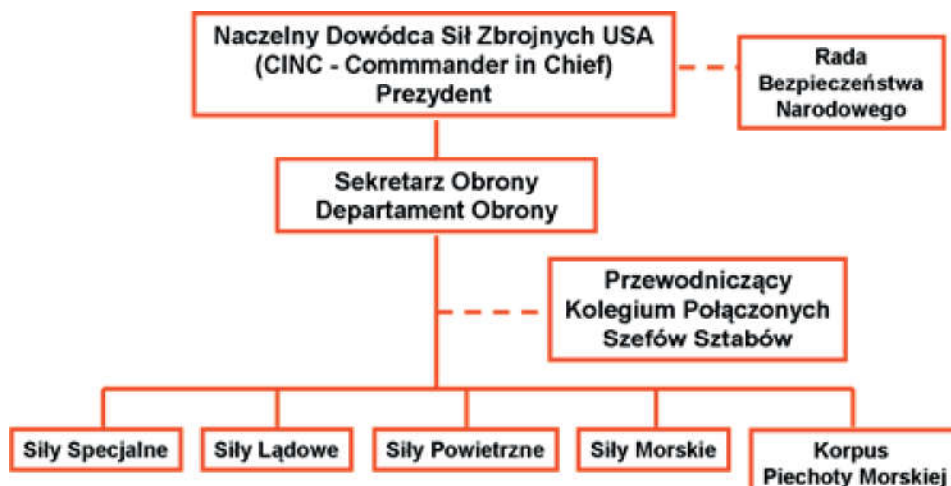
Wszystkie resorty rządowe USA, w szczególności siły specjalne, wywierają wpływ na uczucia, postawy i zachowania potencjalnego przeciwnika i wroga nastawionej ludności cywilnej. Operacje psychologiczne mają dominujący wpływ na operacje bojowe.

Naczelnym dowódcą (*commander in chief*) SZ USA jest prezydent Stanów Zjednoczonych.

W sprawach integracji dotyczącej bezpieczeństwa narodowego, polityki wewnętrznej, zagranicznej i wojskowej prezydentowi doradza Rada Bezpieczeństwa Narodowego (*National Security Council*).

W skład Rady wchodzi prezydent, wiceprezydent, sekretarz stanu, sekretarz obrony, sekretarze i podsekretarze kilku innych departamentów wykonawczych (tzn. ministerstw) i departamentów wojskowych (departamentów rodzajów sił w ramach Departamentu Obrony).

Ogólną strategię, treści i formy operacji psychologicznych sił zbrojnych Stanów Zjednoczonych określa Rada Bezpieczeństwa Narodowego, a zatwierdza prezydent (rys. 2).



Rys. 2. Kierowanie siłami zbrojnymi USA

Źródło: United States Institute of Peace, *Guide for Participants in Peace, Stability and Relief Operations*, <http://www.usip.org/publications/guide-participants-in-peace-stability-and-relief-operations-web-version>, June 1, 2007

W ramach sił zbrojnych Stanów Zjednoczonych organizacja i kierowanie operacjami psychologicznymi (*Psychological Operations* – PSYOP) należy do sekretarza obrony poprzez jego pomocnika do działań specjalnych. W pionie operacyjnym szef oddziału operacyjnego (J-3) Komitetu Połączonych Szefów Sztabów koordynuje prowadzenie tych działań na szczeblu połączonych dowództw oraz na rzecz związków operacyjnych i taktycznych.

Każdy rodzaj sił zbrojnych ma swoje siły i środki operacji psychologicznych. Jednak główny potencjał zlokalizowany jest w siłach specjalnych wojsk lądowych. Dysponują one regularnymi formacjami wchodzącymi w skład Dowództwa Operacji Specjalnych Sił Lądowych (USSOCOM – United States Special Operations Command). Dowództwo podlega bezpośrednio Sekretarzowi Obrony, sprawuje pieczę i czuwa nad organizacją i koordynacją działań wszystkich jednostek specjalnych (z wyjątkiem działających w terenie paramilitarnych jednostek CIA, te nie są częścią sił zbrojnych).

Pod USSOCOM podlegają jednostki specjalne Sił Lądowych, Sił Powietrznych, Marynarki Wojennej i Piechoty Morskiej (rys. 3).

USA dysponują jednostkami regularnymi oraz rezerwowymi operacji psychologicznych.

2 i 7 Grupa Operacji Psychologicznych to jednostki rezerwowe wchodzące w skład Dowództwa Operacji Psychologicznych i Spraw Cywilnych USA (*The United States Army Civil Affairs and Psychological Operations Command* – USACAPOC).



Rys. 3. Dowództwo operacji specjalnych USA

Źródło: *Special Operations Forces*, <http://www.military.com/topics/special-operations-forces>, November 26, 2014. *Special Operations, Joint Publication 3-05*, July 16, 2014

Dowództwo jest odpowiedzialne za nadzorowanie operacji specjalnych prowadzonych przez siły specjalne, w tym także jednostki działań psychologicznych. Jego działalność obejmuje czas pokoju, kryzysu, konfliktu lub wojny, a specyfika działania polega na wykorzystaniu aspektów tzw. mnożników siły, m.in. środków niekonwencjonalnych.

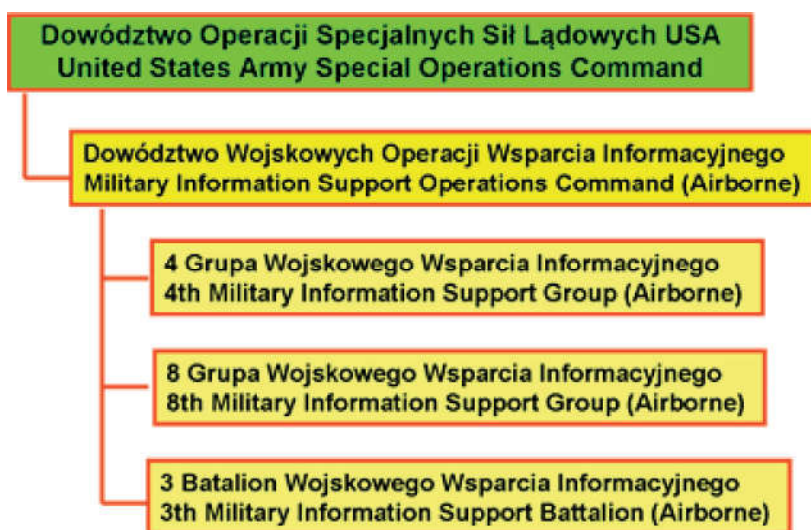
Generalnym zadaniem tego dowództwa jest stworzenie sprzyjającej atmosfery dla wykonawstwa zadań przez wojska własne, zaprzyjaźnione i neutralne oraz ograniczenie sprzyjających okoliczności psychologicznych przeciwnika.

Każda jednostka posiada specjalne zespoły ds. ochrony ludności, dowódców taktycznych i operacyjnych przed oddziaływaniem organizacji terrorystycznych, pomagania dowódcom w dotarciu do ludności cywilnej, łączności z agencjami rządowymi, tolerancji wartości kulturalnych oraz tradycji danego narodu, odbudowy własnych wartości (prawo, ekonomia), zwalczania terroryzmu, strachu przed śmiercią i chorobą, utrwalania poczucia niewinności, ochrony praw człowieka, zapewnienia kontynuacji edukacji dzieci i młodzieży.

Personel spraw cywilnych wspiera zadania wojsk oraz jest ogniwem łączącym siły zbrojne z organizacjami nierządowymi (Non-Governmental Organizations – NGOs) oraz prywatnymi organizacjami ochotniczymi (Private Volunteer Organizations – PVOs). Mottem jednostek CA jest „Pieczętuj zwycięstwo” (*Seal the Victory*).

Zmiany struktur regularnych operacji psychologicznych USA

Największe zmiany nastąpiły w strukturach regularnych. W 2011 roku utworzono tymczasowo nowe Dowództwo Wojskowych Operacji Wsparcia Informacyjnego (DWOWI), które jest odpowiedzialne za nadzorowanie operacji psychologicznych oraz podległych jednostek (rys. 4).



Rys. 4. Dowództwo Wojskowych Operacji Wsparcia Informacyjnego

Źródło: opracowano na podstawie: *Military Information Support Operations*, Joint Publication 3-13.2, 27 November, 2012; <https://publicintelligence.net/tag/military-information-support-operations>, June 22, 2013

Działalność dowództwa obejmuje czas pokoju, kryzysu, konfliktu lub wojny, a specyfika działania polega na wykorzystaniu aspektów tzw. mnożników siły, m.in. środków niekonwencjonalnych.

Do jego zadań należy wpływanie na psychikę dowódców i wojsk, czyli z wykorzystaniem czynników mentalnych, poprzez perswazję, indoktrynację, propagandę, promowanie odpowiednich postaw i zachowań.

Pod dowództwo podlega 4 Grupa Wojskowego Wsparcia Informacyjnego (WWI), poprzednio 4 Grupa Operacji Psychologicznych.

W 2011 roku dokonano transformacji jednostki, na jej bazie utworzono całkowicie nową jednostkę – 8 Grupę WWI oraz dołączono pod dowództwo 3 batalion WWI.

Tutaj również, jak w przypadku starej struktury, każda jednostka posiada specjalne zespoły ds. ochrony ludności, dowódców taktycznych i operacyjnych przed oddziaływaniem organizacji terrorystycznych, pomagania dowódcom w dostarczeniu do ludności cywilnej, łączności z agencjami rządowymi, tolerancji wartości

kulturalnych oraz tradycji danego narodu, odbudowy własnych wartości (prawo, ekonomia), zwalczania terroryzmu, strachu przed śmiercią i chorobą, utrwalania poczucia niewinności, ochrony praw człowieka, zapewnienia kontynuacji edukacji dzieci i młodzieży.

4. Grupa WWI, stacjonująca w Fort Bragg (stan Północna Karolina), jest aktualnie jedną z dwóch regularnych formacji oddziaływania psychologicznego.

Zadaniem jednostki jest planowanie i prowadzenie operacji psychologicznych na całej kuli ziemskiej w celu wsparcia wojsk własnych, koalicyjnych oraz innych agencji rządowych.

Stan osobowy grupy wynosi ok. 1000 żołnierzy oraz pracowników cywilnych. W skład grupy wchodzi kompania dowodzenia oraz trzy bataliony wsparcia regionalnego:

- 6 batalion WWI,
- 7 batalion WWI,
- 8 batalion WWI¹¹.

Dowództwo i kompania dowodzenia podczas prowadzenia działań tworzą Centrum Dowodzenia Operacjami Psychologicznymi.

Element ten tworzy załączek Połączonej Grupy Operacji Psychologicznych Dowództwa Operacyjnego (JPOTG) i przejmuje kontrolę nad wszystkimi jednostkami operacji psychologicznych, które podlegają Dowództwu Operacyjnemu. Ponadto pełni rolę sztabowej komórki planowania operacji psychologicznych w Połączonym Dowództwie Teatru Działań i centrum koordynacyjno-integracyjnego wszystkich operacji psychologicznych prowadzonych w ramach operacji wojskowych.

Regionalny batalion prowadzi operacje psychologiczne na szczeblu strategicznym i operacyjnym, podlega Dowództwu Teatru/Połączonym Siłom Zadaniowym (*Theater/Joint Task Force* – JTF, J3).

Batalion składa się z elementu dowodzenia, kompanii wsparcia i jednej lub kilku (w zależności od potrzeb) kompanii operacji psychologicznych. Do momentu kiedy element dowodzenia i kontroli 4 Grupy WWI przybędzie w rejon TDW, dowódca tego batalionu reprezentuje struktury operacji psychologicznych w Dowództwie Operacyjnym. Poza prowadzeniem operacji psychologicznych, batalion ponosi odpowiedzialność za realizację zadań zleconych przez Komitet Połączonych Szefów Sztabów (JCS) oraz inne agencje rządowe w ramach operacji sił specjalnego przeznaczenia i sił konwencjonalnych. Musi on być zdolny do jednoczesnego wsparcia dwóch i więcej związków operacyjnych w ramach dowództwa operacyjnego.

¹¹ 4th Military Information Support Operations Group, <http://www.military.com/special-operations/4th-military-information-support-operations-group.html>, November 26, 2014.

Dowódca batalionu regionalnego wykonuje plan kampanii psychologicznej dla Naczelnego Dowódcy/ Dowódcy Połączonych Sił Zadaniowych (CINC-JTF).

Każdy batalion regionalny ma przydzielony rejon odpowiedzialności na świecie:

- 6 batalion prowadzi działania w rejonie odpowiedzialności Dowództwa SZ USA w Europie (*United States European Command* – EUCOM),
- 7 batalion prowadzi działania w rejonie Afryki, odpowiedzialność Dowództwa SZ w Afryce (*United States Africa Command* – AFRICOM),
- 8 batalion odpowiada za rejon Bliskiego Wschodu i Azji Mniejszej, strefa Dowództwa Centralnego (*United States Central Command* – CENTCOM).

Sztab batalionu realizuje następujące zadania:

- wspiera realizację zadań zleconych przez Połączone Dowództwo TDW i Dowódcę Wydzielonych Sił Operacyjnych (JTF),
- rozwija elementy operacji psychologicznych w celu prowadzenia analizy sytuacji i utrzymania łączności ze wspieranymi jednostkami bojowymi,
- przygotowuje i przedstawia przełożonym koncepcje prowadzenia operacji psychologicznych i opracowuje na ich podstawie odpowiednie plany,
- kieruje przydzielonym pododdziałem z 3 batalionu WWI w zakresie produkcji materiałów drukowanych, wideo i radiowych przeznaczonych do rozpowszechniania na TDW,
- dokonuje oceny merytorycznej przygotowanych materiałów oraz skutków ich zastosowania,
- gromadzi i analizuje informacje uzyskane od jeńców wojennych, lokalnej ludności cywilnej i osób internowanych,
- koordynuje z innymi agencjami rządowymi plan rozpowszechniania materiałów psychologicznych,
- doradza dowódcy w zakresie użycia sił i środków działań psychologicznych, planuje i realizuje przedsięwzięcia przeciwko akcjom psychologicznym przeciwnika.

Regionalna kompania działań psychologicznych składa się z dowództwa i dwóch lub więcej przydzielonych elementów, jej sztab realizuje następujące zadania:

- rozwija kompanię do wsparcia działań psychologicznych batalionu,
- rozwija i kieruje przydzielonym pododdziałem z batalionu rozpowszechniania w zakresie produkcji materiałów drukowanych, wideo i radiowych przeznaczonych do rozpowszechniania na szczeblu taktycznym i operacyjnym;
- przydziela oficerów łącznikowych do wyznaczonych jednostek bojowych,
- gromadzi i analizuje informacje uzyskane od jeńców wojennych, lokalnej ludności cywilnej i osób internowanych,
- koordynuje z innymi agencjami rządowymi plan rozpowszechniania materiałów psychologicznych,

- określa wymagania dla podległych jednostek działań psychologicznych w zakresie zbierania danych,
- doradza dowódcy operacyjnemu w zakresie optymalnego użycia sił i środków działań psychologicznych,
- planuje i realizuje przedsięwzięcia przeciwko akcjom psychologicznym przeciwnika.

Do podstawowych zadań regionalnego batalionu WWI można zaliczyć:

- znajomość regionu, znajomość regionalnej kultury, podstawową znajomość języka,
- rozwinięcie planu wsparcia operacji psychologicznych oraz załączników do planów operacyjnych,
- tworzenie produktów działań psychologicznych i programów,
- planowanie i prowadzenie akcji antypropagandowych,
- ocenę efektywności produktów i programów operacji działań psychologicznych,
- wspieranie innych planów organizacji międzynarodowych.

8 Grupa WWI¹², stacjonująca w Fort Bragg (stan Północna Karolina), została utworzona 26 sierpnia 2011 roku, liczy około 1070 żołnierzy i pracowników cywilnych, w jej skład wchodzi:

- 1 batalion WWI, odpowiada za rejon Ameryki Łacińskiej, obszar południowy USA znajdujący się w odpowiedzialności Dowództwa Południowego USA (*Southern Command* – SOUTHCOM), jak również region podległy Dowództwu Atlantyku (*Atlantic Command* – ACOM). Batalion prowadzi audycje radiowe oraz wykorzystuje drukowaną propagandę;
- 5 batalion WWI, wspiera Dowództwo Pacyfiku (PACOM);
- 9 batalion WWI.

Zadania batalionu 1 i 5 są podobne jak batalionów 6, 7 i 8 należących do 4 Grupy Wojskowego Wsparcia Informacyjnego.

9 batalion WWI prowadzi bezpośrednio oddziaływanie psychologiczne w celu wsparcia jednostek operacyjnych i taktycznych na polu walki. Batalion posiada do swojej dyspozycji rozgłośnie elektroakustyczne, helikoptery i pojazdy. Wykorzystywany jest na szczeblu operacyjnym i taktycznym. Batalion wydziela następujące elementy wsparcia psychologicznego:

- korpuśne (CPSE – *Corps Psychological Support Element*),
- dywizyjne (DPSE – *Division Psychological Support Element*),
- brygadowe (BPSE – *Brigade Psychological Support Element*),

¹² 8th Military Information Support Group (Airborne) activated at Fort Bragg, August 27, 2011, <http://www.fayobserver.com/articles/2011/08/27/1118417>; 8th Military Information Support Group (Airborne) *Soldiers learn leadership, tactics and teamwork*, September 1, 2015, <http://vanguard.dodlive.mil/2015/09/01/7943>.

- taktyczne (TPSE – *Tactical Psychological Support Element*).

Batalion wspiera także działania sił szybkiego reagowania wydzielonych ze składu korpusu lub, jeśli sytuacja tego wymaga, udziela taktycznego wsparcia wojskom specjalnego przeznaczenia. Składa się z dowództwa, kompanii wsparcia oraz dwóch kompanii wsparcia taktycznego. Specyfika zadań batalionu obejmuje konieczność jednoczesnego wydzielenia i rozmieszczenia dużej liczby małych elementów wsparcia taktycznego, włącznie z desantowaniem.

Jego sztab realizuje następujące zadania z zakresu kierowania i nadzoru oraz jest odpowiedzialny za:

- planowanie działań wspierających,
- utrzymanie sprzętu i personelu na odpowiednim poziomie gotowości bojowej,
- planowanie, szkolenie i koordynację działań zmierzających do zachowania bezpieczeństwa operacyjnego,
- zdobywanie i analizowanie informacji, na które istnieje zapotrzebowanie,
- dostęp do jeńców wojennych i internowanych osób cywilnych,
- program ochrony tajemnicy,
- przedstawianie do dyspozycji na żądanie dowódcy jednostki wspieranej co najmniej dwóch elementów wsparcia psychologicznego,
- prowadzenie analizy sytuacji z punktu widzenia operacji psychologicznych dla potrzeb Komitetu Połączonych Szefów Sztabów i narodowych organów dowodzenia, zarówno w okresie pokoju, sytuacji kryzysowych, jak i w czasie prowadzenia operacji militarnych.

3 batalion WWI realizuje zadania w zakresie rozpowszechniania materiałów propagandowych, składa się z następujących pododdziałów:

- kompanii drukarskiej,
- kompanii radiowo-telewizyjnej,
- kompanii łączności oraz środków audio-wideo.

Dowództwo batalionu (Fort Bragg) wydziela elementy dowodzenia i kontroli dla zespołów drukarskich, mediów, łączności i elementów logistycznych na obszarze objętym konfliktem.

Sztab batalionu kieruje przygotowaniem materiałów drukowanych, audio-wizualnych, zapewnia sprawność sprzętu do produkcji materiałów drukowanych i emisji radiowych i telewizyjnych. Dodatkowo odpowiedzialny jest za zapewnienie bezpieczeństwa operacyjnego i gotowość bojową pododdziału.

Batalion musi być zdolny do jednoczesnego wsparcia przynajmniej dwóch teatrów działań wojennych.

Kompania drukarska jest odpowiedzialna za druk materiałów dla batalionów WWI zaangażowanych na TDW, zarówno w okresie przygotowania i prowadzenia

operacji, jak i w czasie pokoju. Dodatkowo kompania realizuje zadania zlecone przez Komitet Połączonych Szefów Sztabów (JCS) oraz inne agencje rządowe.

Wyposażenie kompanii umożliwia produkcję materiałów drukowanych (ulotki, magazyny, książki, plakaty) o wysokiej jakości. Jest ona w stanie wydzielić do dowolnego miejsca na Ziemi do sześciu lekkich systemów drukarskich wraz z pełną obsługą. Zdolna jest również do rozwinięcia w dowolnym miejscu na świecie do trzech plutonów, które mogą wykorzystać lokalne środki drukarskie lub środki należące do przeciwnika.

Kompania radiowo-telewizyjna przygotowuje materiały do wykorzystania przez media. W składzie kompanii występują specjaliści przygotowani do wykorzystania lokalnych ośrodków radiowo-telewizyjnych w strefie operacyjnej. Pododdział jest w stanie:

- produkować filmy wideo i audycje radiowe dla potrzeb amerykańskich jednostek operacji psychologicznych,
- wydzielić i rozwinąć do czterech zespołów filmowych wyposażonych w ruchome centra realizatorskie,
- wydzielić personel do działania radiowego z platform powietrznych lub morskich,
- rozwinąć mobilne systemy nadawcze z niezależnymi generatorami energii i kompletną obsługą techniczną,
- wydzielić i rozmieścić dla wsparcia działań radiowe stacje nadawcze (o mocy 5 kW, 10 kW, 50 kW), włącznie z urządzeniami antenowymi, generatorami energii i obsługą techniczną.

Kompania łączności zabezpiecza łączność między pododdziałami operacji psychologicznych w skali globalnej w okresie pokoju, kryzysu i w czasie operacji militarnych. Dysponuje ona sprzętem do prowadzenia łączności telefonicznej, faksowej oraz do bezpiecznego przekazywania danych na obszarze kontynentu amerykańskiego i w rejonach działania pododdziałów walki psychologicznej w skali globalnej.

Samolot EC-130 „Commando Solo”, należący do 193 Skrzydła Operacji Specjalnych (Pensylwania), wchodzącego w skład komponentu powietrznego Gwardii Narodowej (*Air National Guard*), wspiera działania 4 i 8 Grupy WWI.

Samolot może nadawać audycje radiowe i telewizyjne na różnych częstotliwościach, w paśmie: AM, FM, HF, TV. Był on wykorzystywany m.in. w Panamie, Turcji, Somalii, Haiti, Bośni, Kosowie, Zatoce Perskiej, Iraku i Afganistanie.

Gdziekolwiek na świecie występują ogniska zapalne, grupy WWI są w gotowości do prowadzenia operacji psychologicznych na potrzeby Narodowego Dowództwa, Dowództwa Połączonych Sił Zbrojnych, sił koalicyjnych lub innych agencji narodowych.

Jednostki operacji psychologicznych, choć traktowane jako siły i środki działań specjalnych, są siłami wsparcia bojowego, które muszą być szkolone jednocześnie

do wspierania działań specjalnych i wojsk konwencjonalnych. Rozróżnienie to jest istotne, bowiem 90% jednostek operacji psychologicznych, zarówno czynnych, jak i rezerwowych, przeznaczonych jest do wspomagania sił konwencjonalnych, pozostałe wspierać będą wojska specjalnego przeznaczenia.

Zgodnie z obowiązującą doktryną jednostki sił specjalnych działają pod kierunkiem Dowództwa PSZ. W związku z tym, w czasie przechodzenia ze stanu pokoju na czas „W”, większość sił i środków operacji psychologicznych znajdzie się pod innym dowództwem, gdyż jednostki te będą wykorzystywane zarówno na szczeblu strategicznym (podlegając dowództwu TDW), operacyjnemu, jak i taktycznemu w składzie np. dywizji zmechanizowanej lub pancernej.

W skład 4 i 8 Grupy WWI wchodzi regionalni eksperci i specjaliści zorientowani w politycznych, kulturalnych, etnicznych i religijnych uwarunkowaniach, w jakich żyją adresaci tych działań. W składzie grupy znajdują się także eksperci w zakresie aspektów technicznych, takich jak dziennikarstwo radiowe, obsługa radiostacji, usługi drukarskie oraz obsługa telekomunikacji dalekiego zasięgu.

Oprócz wysokich kwalifikacji językowych, oficerowie operacji psychologicznych są wyszkolonymi specjalistami: większość z nich posiada tytuł magistra oraz przeszkolenie zorientowane na teren specyficznego regionu ich zainteresowań. Kadra zawodowa uczęszcza na 11-tygodniowe kursy specjalistyczne, jest wyszkolona językowo, a także przechodzi szkolenie spadochronowe.

4 i 8 Grupa WWI ma do dyspozycji około 400 specjalistów z zakresu lingwistyki, którzy posługują się 35 językami.

Grupy są w stanie drukować ulotki różnych formatów, teksty prasowe, magazyny, nadawać audycje radiowe na falach krótkich, średnich i UKF, nadawać komunikaty przy wykorzystaniu REA, nadawać audycje telewizyjne.

4 i 8 Grupa WWI może prowadzić działania przy użyciu wszystkich środków przekazu audiowizualnego oraz tekstów drukowanych. W działaniach taktycznych jedynie rozgłoszenie elektroakustyczne są naprawdę skutecznym środkiem oddziaływania psychologicznego, który może zapewnić natychmiastowy i bezpośredni kontakt z audytorium.

Podczas pracy rozgłoszeni elektroakustycznych odbiorcy są podatni na przekazywane wiadomości, stają się mimowolnymi słuchaczami. Rozgłoszenie elektroakustyczne mogą być montowane na pojazdach mechanicznych lub na śmigłowcach.

Do zalet użycia rozgłoszeni elektroakustycznych zaliczyć można łatwość użycia, mobilność, duży zasięg nadawania i wysokie możliwości oddziaływania na odbiorców.

Wnioski

Na podstawie analizy literatury przedmiotu należy stwierdzić, że przyszłość operacji psychologicznych w Stanach Zjednoczonych to dalsze umacnianie struktur organizacyjnych oraz położenie szczególnego nacisku na wykorzystanie nowoczesnych technologii i osiągnięć nauki w procesie oddziaływania na umysły i morale audytorium.

Należy również zwrócić uwagę, że prowadzone jest szkolenie dowódców wszystkich szczebli dowodzenia oraz rezerw osobowych z podstaw prowadzenia operacji psychologicznych, aby uzmysłwić im rolę tych działań w przyszłości, ponieważ ona stale rośnie, we współczesnych operacjach zarówno pokojowych, kryzysowych, jak i militarnych.

Oddziaływanie na świadomość ludzką prowadzi do osiągnięcia efektów większych, niż można wcześniej założyć, szczególnie gdy ludność i siły zbrojne strony przeciwnej nie są uprzednio przygotowane do takiego oddziaływania.

W czasie ewentualnego konfliktu zbrojnego, bez względu na jego zakres, szczególnego znaczenia nabiera czynnik psychiczny, zarówno wśród bezpośrednich jego uczestników, jak i ludności poza jego rejonem, co spowodowane jest nagłymi zmianami sytuacji i występowaniem niespodziewanych bodźców wzrokowych i słuchowych.

LITERATURA

1. *Allied Joint Doctrine for Psychological Operations*, AJP-3.10.1(A), October 2007.
2. *Doktryna połączonych operacji psychologicznych*, JP-3-53, 2003.
3. *Doktryna połączonych operacji Wojskowego Wsparcia Informacyjnego*, JP 3-13-2, 2010, 2012, 2014.
4. *Military Information Support Operations*, Joint Publication 3-13.2, 27 November 2012, <https://publicintelligence.net/tag/military-information-support-operations/>, June 22, 2013.
5. *National Security Strategy*, May 2010.
6. *National Security Strategy*, February 2015.
7. NOWACKI G., *Działania psychologiczne w działaniach sojusznicznych*, AON, Warszawa 2003.
8. NOWACKI G., *Organizacja i prowadzenie działań psychologicznych w wybranych państwach*, Wyd. A. Marszałek, Toruń 2004.
9. NOWACKI G., *Rola, miejsce i zadania działań psychologicznych w operacjach informacyjnych*, AON, Warszawa 2004.
10. PODKOWSKI A., *Siły, środki i możliwości oddziaływania psychologicznego armii amerykańskiej podczas konfliktu zbrojnego*, AON, Warszawa 1998.
11. *Psychological Operations*, FM-33-1, Washington 1986.
12. *Regulamin polowy dotyczący operacji psychologicznych*, FM-33-1-1, 1994.
13. *Regulamin polowy operacji psychologicznych*, FM3-05.30, 2005.
14. *Special Operations*, Joint Publication 3-05, 16 July 2014.

15. *Special Operations Forces*, <http://www.military.com/topics/special-operations-forces>, November 26, 2014.
16. *The National Security Strategy of the United States of America*, September 2002.
17. *The National Security Strategy of the United States of America*, March 2006.
18. *United States Institute of Peace, Guide for Participants in Peace, Stability and Relief Operations*, <http://www.usip.org/publications/guide-participants-in-peace-stability-and-relief-operations-web-version>, June 1, 2007.
19. WILTMAYER B., *Oddziaływanie psychologiczne na współczesnym polu walki*, „Army” nr 6, Nowy Jork 1983.
20. 4th Military Information Support Operations Group (Airborne), <http://www.military.com/special-operations/4th-military-information-support-operations-group.html>, November 26, 2014.
21. 8th Military Information Support Group (Airborne) activated at Fort Bragg, August 27, 2011, <http://www.fayobserver.com/articles/2011/08/27/1118417>.
22. 8th Military Information Support Group (Airborne) Soldiers learn leadership, tactics and teamwork, <http://vanguard.dodlive.mil/2015/09/01/7943>, September 1, 2015.

TRANSFORMATION OF PSYCHOLOGICAL OPERATIONS STRUCTURES IN THE UNITED STATES AS A RESULT OF NEW THREATS OF INTERNATIONAL SECURITY

Abstract. The adjusting of the state security system to new forms and acts of force influenced by terrorism and hostile hybrid operations by different entities affects the evolution of the security strategy. As the author states in description of the security strategy of the United States, with attention given to the transformation of security institutions, and specifically the structure of psychological operations of this country. The author analyses the latest national security strategy of the United States of 2015. In the article there is also a description given of the most important categories of psychological operations and related activities and positioning in the new organizational framework. As is confirmed by the author, psychological operations, of both military and other state security institutions, has become for the USA a permanent element in the protection against threats to its safety, in the changing of global relations.

Keywords: security strategy, security strategy U.S., psychological operations, the structure of psychological operations USA, security services.